

Industrial and Organisational

Psychology

2012 April

Arts Psychology TYBA

University Exam

University of Mumbai

shaalaa.com

For Regular Students]

(2½ Hours)

[Total Marks : 80

For I.D.O.L. Students] 2012 (3 Hours)

[Total Marks : 100

- Industrial and Organisational Psychology*
- N.B. (1) All figures to the right indicate full marks.
(2) All answers should be written in the same answer-book.

For Regular Students :

- (3) Attempt Question No. 1 for 40 marks and any two more questions from Question Nos. 2 to 6.

OR

Attempt any four questions from Question Nos. 2 to 6.

For I.D.O.L. Students :

- (4) Follow the same instructions as given above and also attempt Question No. 7 which is compulsory for I.D.O.L. Students.

1. Answer any two of the following questions :—(Total = 40 marks)
- (a) Explain the psychological issues in learning applied to training. 20
 - (b) Explain leadership functions and discuss the pressures and problems of leaders. 20
 - (c) Describe the individual differences in responding to stress. 20
2. Write short notes on any four of the following :— 20
- (a) Purposes of performance appraisal
 - (b) Written narratives
 - (c) MBO for performance appraisal
 - (d) 360 degree feedback for appraisal
 - (e) Cognitive processes of raters
 - (f) Ways to improve performance appraisal.
3. Discuss in detail the Recruitment process. 20
4. Discuss the different aspects of job involvement and organizational commitment. 20
5. Explain the organizational structure of Bureaucratic organizations and High involvement management. 20
6. Discuss the following research methods used in Consumer Psychology :— 20
- Surveys and Public opinion polls
 - Focus groups
 - Motivation research
 - Observation of shopping behaviour.

(Only for I.D.O.L. Students)

7. Write short notes on any four of the following :— 20
- (a) Situational interview
 - (b) Vestibule training
 - (c) Job Characteristics theory
 - (d) Self managing work teams
 - (e) Work overload and underload as stressor
 - (f) Buying habits and brand loyalty.

नियमित विद्यार्थ्यांसाठी]

(वेळ : २½ तास)

[एकूण गुण : ८०

दूर व मुक्त अध्ययन संस्थेच्या विद्यार्थ्यांसाठी]

(३ तास)

[एकूण गुण : १००

सूचना : (१) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(२) सर्व प्रश्नांची उत्तरे एकाच उत्तरपत्रिकेत लिहावीत.

(३) ही प्रश्नपत्रिका नवीन अभ्यासक्रमासाठी आहे व नियमित विद्यार्थ्यांनीच सोडवावी.

नियमित विद्यार्थ्यांसाठी :

(४) प्रश्न क्र. १ हा ४० मार्कांसाठी सोडवा व प्रश्न क्र. २ ते ६ मधून कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

किंवा

प्रश्न क्र. २ ते प्रश्न क्र. ६ मधून कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.

दूर व मुक्त अध्ययन संस्थेच्या विद्यार्थ्यांसाठी :

(४) नियमित विद्यार्थ्यांसाठी असलेल्या सूचनांशिवाय प्रश्न क्र. ७ हा फक्त दूर व मुक्त अध्ययन संस्थेच्या विद्यार्थ्यांनीच सोडवावा. (एकूण पाच प्रश्न सोडवा.)

१. कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा :-- (संपूर्ण गुण = ४०)

(अ) प्रशिक्षणाला संबंधित शिकण्याचे मनोवैज्ञानिक मुद्दे

२०

(ब) नेतृत्वाची कार्ये स्पष्ट करा आणि नेत्यांवरील दबाव आणि समस्या यांची चर्चा करा.

२०

(क) तणावाला प्रतिसाद देण्यात व्यक्तिभिन्नता स्पष्ट करा.

२०

२. संक्षिप्त टिपा लिहा (कोणत्याही चार) :--

२०

(अ) कार्यकृती मूल्यांकनाचे उद्देश

(ब) लिखित वृत्तांत

(क) कार्यकृती मूल्यांकनासाठी MBO

(ड) मूल्यांकनासाठी ३६०° पश्चभरण

(इ) पदनिश्चयकांची बौद्धिक प्रक्रिया

(फ) कार्यकृती मूल्यांकन सुधारण्याचे मार्ग.

३. कर्मचारी निवडणूक प्रक्रियेची सविस्तर चर्चा करा.

२०

४. कार्य गुंतवणुकीच्या आणि संघटना बांधिलकीच्या विविध घटकांची चर्चा करा.

२०

५. Bureaucratic संघटनेची बांधणी आणि उच्च गुंतवणूक व्यवस्थापन स्पष्ट करा.

२०

६. ग्राहक मनोविज्ञानात वापरणाऱ्या खालील संशोधन पद्धतींची चर्चा करा :--

२०

• सर्वेक्षण आणि लोकमत मोजणी

• केंद्रित समूह (Focus Group)

• प्रेरणा संशोधन

• खरेदी वर्तनाचे निरीक्षण.

(फक्त दूर व मुक्त अध्ययन संस्थेच्या विद्यार्थ्यांसाठी)

७. संक्षिप्त टिपा लिहा (कोणत्याही चार) :--

२०

(अ) परिस्थितीजन्य मुलाखत

(ब) वेस्टिबुल (Vestibule) प्रशिक्षण

(क) कार्य गुणधर्म सिद्धांत (Job Characteristic Theory)

(ड) स्वयंचलित कार्यगट

(इ) कामाचा अतिभार आणि कमीभार ही तणाव आणण्याची कारणे

(फ) खरेदीची सवय आणि व्यापाराच्या खूणेशी निष्ठा.